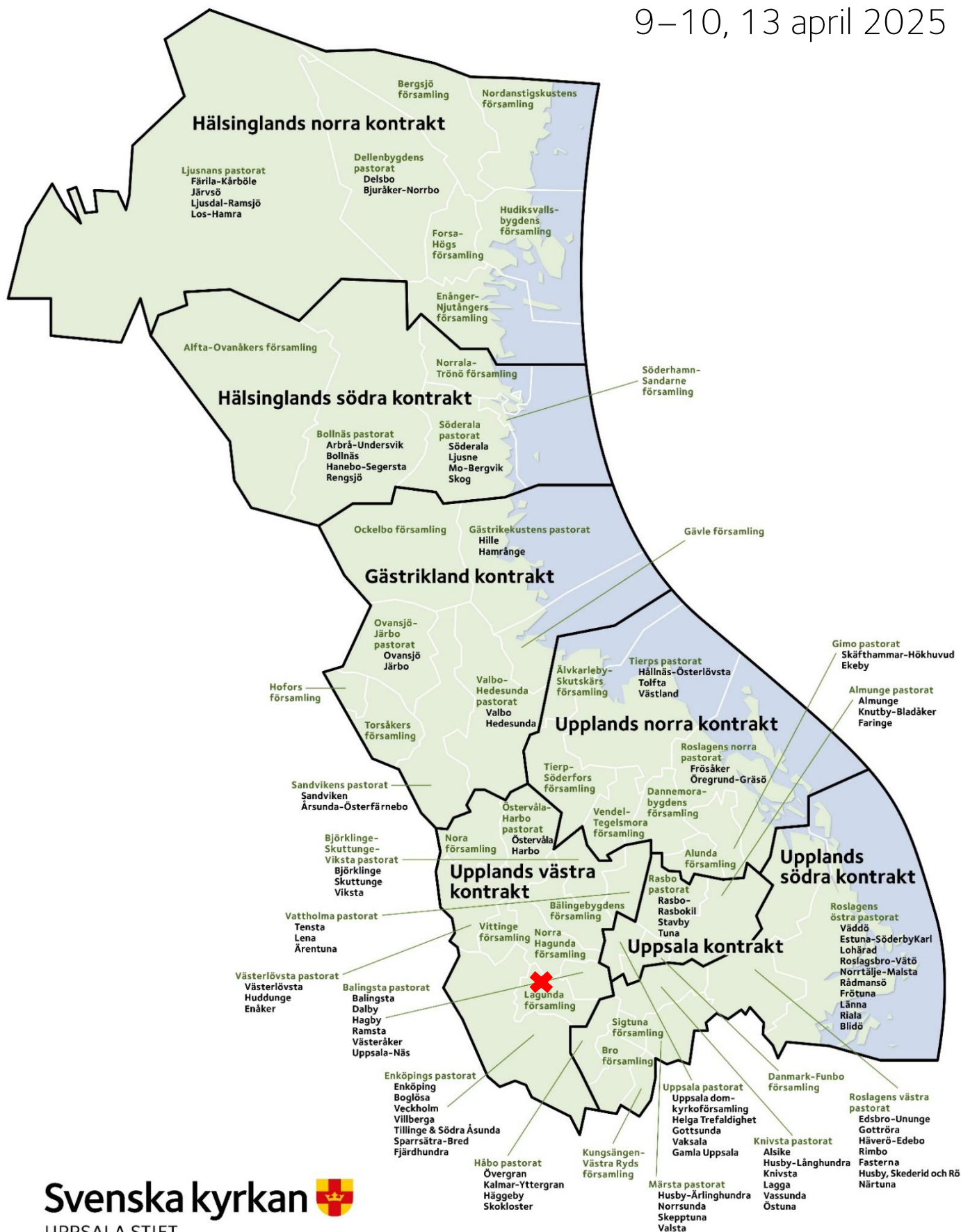

Visitationsprotokoll

Lagunda församling

9–10, 13 april 2025

Biskopsvisitation Lagunda församling den 9–10, 13 april 2025.

Visitor: Karin Johannesson

Notarie: Erik Berggren

Protokoll

Visitationens tema: Bruka, bevara, besöksnäring

Visitors uppföljningspunkter:

- Biskopen och stiftsdirektorn inbjuder, med bistånd av handläggare vid stiftskansliet, landshövdingen och berörda handläggare vid Länsstyrelsen i Uppsala län samt regionala samrådsgruppen, under ledning av Lars Åstrand, till överläggningar i Lagunda församling. Vid överläggningarna behandlas generella frågor som berör bruket och bevarandet av Svenska kyrkans kulturarv genom lokala exempel.
- Stabschefen initierar en mindre utredning i syfte att belysa hur det kommer sig att goda initiativ som berör relationen mellan Svenska kyrkans kulturarv och besöksnäringen i mindre församlingar inte får samma genomslag inom Svenska kyrkan som initiativen får i konfessionellt neutrala sammanhang.

Församlingsinstruktionens prioriterade områden:

Enligt gällande församlingsinstruktion från 2021

Gudstjänst: Årsrytm, veckorytm, livsrytm, musik, gudstjänster i andra former och på andra språk

Undervisning: Barn, konfirmander, unga, vuxna

Mission: Samverkan, ekumenik och internationella kontakter, internationell mission, kommunikation

Diakoni: Utgår från behov, frivillighet och engagemang, internationell diakoni, diakoni i samhälle och i samverkan

Församlingsinstruktionens aktualitet och genomslag:

Församlingen har en församlingsinstruktion för 2022–2025 men en ny instruktion är utarbetad för 2025–2028. Den nya instruktionen ska skickas till berörda instanser under vårterminen 2025.

Församlingens grundläggande uppgift:

Gudstjänst

Lagunda församling har elva kyrkor och ett utomhuskapell (Biskopskulla, Fittja, Fröslunda, Gryta, Giresta, Hjalsta, Holm, Kulla, Långtora, Nysätra, Mariakyrkan samt utomhuskapellet Andrum). Under sen- höst, vinter och tidig vår firas huvudgudstjänst varje söndag i Mariakyrkan i Örsundsbro, där församlingen också har lokaler för daglig verksamhet. Församlingens övriga kyrkor är kallställda under vinterhalvåret, men används vid särskilda helger, högtider och kyrkliga handlingar. Under sommaren firas huvudgudstjänster i Nysätra kyrka, där församlingen även driver kafé i den gamla kyrkskolan. Församlingens övriga kyrkor används också under sommartid för gudstjänster, andakter, visningar och musikkvällar. Varje fredag firas gudstjänst på omvårdnadsboendet Liljegården.

Undervisning

Under den senaste tiden har församlingen märkt en ökning av deltagande bland barn och unga. Allt fler barn och föräldrar deltar i olika aktiviteter, andelen som konfirmeras ligger på en stabil nivå. En betydelsefull insats har varit att påbörja konfirmandundervisningen i tidigare åldrar för att hålla kvar kontakten med ungdomarna innan de påbörjar skola i Uppsala, Enköping eller Stockholm. En viktig fortsättning har varit församlingens fortsättning i kyrkvärdsgrupp, ministrantgrupp, resegrupp, praktiska uppdrag inom församlingen eller som ledare för att kunna växa i ansvar och fördjupas i tro och gemenskap. Församlingen erbjuder olika mötesplatser för fördjupning i livsfrågor och kristen tro. Kontinuerligt erbjuds volontärer, anställda och förtroendevalda fortbildning och utbildning.

Diakoni

Församlingen anställde en diakon 2022, vilket har bidragit till att diakonin både stärkts och fått en tydligare och en mer framträdande plats i församningslivet. Diakonin är samtidigt dynamisk och det finns möjlighet att utveckla diakonin utifrån en lyhördhet för människors behov och förutsättningar. Det finns ett stort förtroende för diakonin bland övriga samhällsaktörer, vilket visar sig bland annat i att vård- och omsorgspersonal regelbundet hänvisar personer till diakonen för stöd och samtal, kontinuerlig kontakt hålls med skola och bibliotek. Även inom kyrkogårdsförvaltningen bedrivs ett diakonalt arbete, inte minst genom de många samtal som uppstår med besökare i det dagliga arbetet.

Mission

Församlingen delar ut en hemsydd tygpåse till alla nyfödda. Påsen innehåller bland annat stickade sockor och annat material samt en inbjudan till dop. Det är syföreningen, som är en av landets äldsta, som ansvarar för detta uppskattade arbete.

Mariakyrkan har ett kafé som är öppet dagtid och kan liknas vid en modern missionsstation. Mat och serveringsverksamhet spelar en viktig roll i församlingens liv och genom måltiderna skapas mötesplatser som blir en naturlig ingång för människor in i kyrkans gemenskap.

Under helger och under sommarhalvåret håller även Kafé Kyrkstugan i Nysätra öppet med lunch- och kaffeservering, vilket har gjort platsen till ett populärt utflyktsmål för både Ortsbor och besökare. Genom kaféverksamheten och kyrkan i Nysätra flätas historia och nutid samman. Kulturarv och församlingsliv möts och blir till en levande helhet inom besöksnäringen i Fjärdhundraland. Många ungdomar har fått en fortsatt kontakt med kyrkan genom kaféverksamheten och har därefter bibehållit sitt engagemang inom församlingen. En hoppfull aspekt är den rekryterande miljö som vuxit fram, där ungdomar på ett naturligt sätt har funnit sina roller och uppgifter i församlingslivet.

Församlingens kyrkor, som bär på ett rikt kulturarv, har också en betydelsefull uppgift i kyrkans mission genom besöksnäringen. Kyrkorna hålls öppna i snitt sextio gånger per kyrka och år för olika sammanhang och ändå finns det önskemål om ytterligare öppethållande, inte minst i vardagen. Tillgången till så kallade *kyrköppnare* är en framtida önskan.

Lagunda församling har en vänförsamling i East Vale, nära Cardiff, som tillhör kyrkan i Wales. Församlingarna har regelbunden kontakt och ett ömsesidigt utbyte.

Församlingens bärkrafter:

Pastoralt

Församlingen har en kyrkoherde, en komminister och en diakon samt medarbetare inom flera olika arbetsområden. Arbetsgrupper är inte uppdelade i sektorer, utan samverkar tätt i en integrerad organisation med fokus på helhet och gemensamt ansvar. Flera emeriti-präster och musiker bidrar regelbundet och utgör ett värdefullt stöd i det pastoraliska arbetet.

Församlingen gör medvetna satsningar inom specifika områden för att skapa positiva följdverkningar i flera delar av verksamheten. Genom att rikta insatser strategiskt uppnås ett större och mer mångfacetterat genomslag.

De många kyrkorna i församlingen gör att kulturarvet är särskilt påtagligt och naturligt integrerat i det kyrkliga livet. Genom kulturarvet binds församlingslivets olika delar samman med kyrkans grundläggande uppgifter och levandegör till en meningsfull helhet.

Ekonomiskt

Församlingens många kyrkobyggnader utgör en ekonomisk belastning. Alla kyrkor utom Mariakyrkan är kallställda men måste ändå underhållas, samtidigt som antalet kyrkotillhöriga fortsätter att minska. Det finns en ansökan vid Uppsala stift om att överlåta ansvaret för vissa kyrkor till annan aktör, men detta är i dagsläget inte möjligt.

Samtliga kyrkor värms med direktverkande el, med undantag för Holm som saknar uppvärmning och Mariakyrkan som har bergvärme. Församlingen har ett lågt målkapital, men enligt stiftets tillsynsbedömning är förvaltningen god inom områdena styrning och ledning, ekonomi samt miljö- och klimatarbete.

Organisatoriskt

Lagunda församling bildades den 1 januari 2010 genom en sammanläggning av tio tidigare församlingar. I dag är gudstjänstliv och vardaglig verksamhet i huvudsak koncentrerade till Mariakyrkan i Örsundsbro och Nysätra kyrka med kyrkskola. Fortfarande finns församlingsbor som saknar de tidigare församlingarna och som fortsatt har svårt att se de möjligheter som sammanläggningen kan medföra.

Demokratiskt

I Lagunda församling finns i dag endast en nomineringsgrupp som är en samlingslista vid namn *Samverkan för kyrkan i Lagunda församling* (SKLF). Från ett demokratiskt perspektiv är det problematiskt att endast en nomineringsgrupp finns i församlingen. Inför kyrkovalet 2025 har SKLF inte haft några svårigheter att fylla sina platser. Planer finns på att starta nya nomineringsgrupper. En av grupperna är *Förnyelse och tradition i Lagunda församling* som planerar att kandidera i valet. Nomineringsgruppen bildades efter att en namninsamling initierats med anledning av meningsskiljaktigheter kring Giresta kyrkas Musikstiftelse.

Eventuella övriga uppgifter:

Församlingen är intressant eftersom ledningen agerar innovativt utifrån de rådande förutsättningarna. Fokus ligger på att se möjligheterna i en svår situation, snarare än att fastna i begränsningarna. Ett exempel är utomhuskapellet Andrum, som tillkom under pandemin då antalet deltagare vid begravningar var starkt begränsat. I dag är Andrum en integrerad del av församlingens liv och räknas som en del av det lokala kulturarvet.

Församlingen har under flera år arbetat med att implementera den så kallade *slow flower*-rörelsen, ett initiativ som är väl värt att spridas inom Uppsala stift. Grönytor omvandlas till blomsterängar där biologisk mångfald uppmuntras, och alla altarblommor i församlingen kommer från den egna, hållbara odlingen.

13 april 2015

Karin Johannesson

Visitor

Erik Berggren

Notarie

Bilagor:

- 1) Kungörelse
- 2) Program
- 3) Visitationspredikan/tal
- 4) Församlingsinstruktion (särskilt dokument)
- 5) Förvaltnings- och kulturarvstillsyn (särskilt dokument)

Kungörelse

i Lagunda församling

den 9–10 och 13 april 2025

Notarie: Erik Berggren

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus.

Den 9 – 10 och 13 april 2025 kommer jag att förrätta visitation i Lagunda församling enligt bifogat program. Visitationens tema är *Bruka, bevara, besöksnäring*. Min förhoppning är att dessa dagar skall styrka oss i vår tro, öppna oss för omprövning och hjälpa oss att gemensamt möta framtiden. Alla är varmt välkomna att delta i gudstjänster och andra offentliga samlingar under visitationen.

Uppsala den 14 februari 2025

Karin Johannesson

Biskop

Program

Onsdag den 9 april

- 09.00 Morgonbön i Andrum (Offentlig)
Besök Andrum, Fröslunda kyrkas orgel och kyrkogården.
- 11.15 *Besök Nysätra kyrka, Galleri Nysätra, skolmuseum*
- 11.45 Andakt i Nysätra kyrka (Offentlig)
- 12.00 Lunch
- 13.30 Enskilda samtal
- 18.00 Mat
- 19.00 Paramentik och konst, Mariakyrkan (Offentlig)
- 20.15 Andakt, Mariakyrkan (Offentlig)

Torsdag den 10 april

- 09.00 Inledning, Mariakyrkan, kaffe
- 10.00 Förvaltning av kyrkor och andra byggnader
- 12.00 Lunch
- 13.00 Mässa i Mariakyrkan (Offentlig)
- 14.00 Bibelstudium (Offentlig)
- 14.45 Samtal med församlingens personal, kaffe
- 16.30 Möte med kyrkorådet, mat
- 18.30 *Café Existens Kyrka, liv och kulturarv i förändring i Mariakyrkan (Offentlig)*
Landshövding Stefan Attefall, biskop Karin Johannesson, Stina Fallberg Sundmark, Robert Danielsson, Carita Gustavson, Mats Karlsson, Gustaf Sundmark, moderator kyrkoherde Carin Åblad Lundström. Förfriskningar serveras.

Söndag den 13 april

- 10.00 Visitationshögmässa i Mariakyrkan. Gudstjänsten avslutas utomhus med barnkörerna. Lekkyrkan 10 årsjubileum och familjeaktiviteter. Kultur: äldre och modern konst i spegeln, 1.e antikvarie Pia Bengtsson Melin. Kyrkkaffe i Mariakyrkan och korvgrillning utomhus.

Bilaga 2)

Program för biskopsvisitation i Lagunda församling, 9 – 10, 13 april 2025

9 april

09.00 *Morgonbön i Andrum (offentligt)*

Diakon Elisabeth P. Flodman, vik. kyrkomusiker Love Frisell och Margareta Andersson Brennan *Att leda under perioder av nationell kris – fem exempel på utmaningar och hur vi hanterat dessa* Arkitekt Sofia Kanje, Andreas Paulsson (Nyréns arkitektkontor), William Wikström (ArkDes), vice ordförande i fastighetsutskottet Kenneth Andersson, församlingspedagog Linnéa Nordberg, kyrkoherde Carin Åblad Lundström.

- Kapellet Andrum, pandemin och kapellets medverkan på utställning 2025 på Arkitektmuseet, ArkDes, Stockholm
- Ledarskap under perioder under nationell kris, församlingens höga förväntningar på kreativa framåtlutande lösningar och frågor om religionsfrihet och begravningsbyråer Inte bara kallställda kyrkor: guidematerialet, julottor, 'Musik i Kyrkan' och 'Kultur i Kyrkan' upprätthåller banden till kyrkan, konfirmander i Andrum
- Kan och bör dispenser avseende Kyrkohandboken hanteras på delegation av Biskopen (jfr. venia)?
- Begravningsstraditioner i uppluckring och förändring

Kaffekorg med förfriskningar

10.00 *Om att bruka och bevara äldre orglar*

Orgelrenoverare Thomas och Monica Svenske och vik. kyrkomusiker Love Frisell och Margareta Andersson Brennan.

10.35 *Landsbygdens parker – hållbart bruk bevarar kyrkogårdarna*

Församlingens kyrkvaktmästare Stina Smibacker, Marin Sparby, Jan Stenström, Maria Karlsson, Anders Sten, Sussanne Fredriksson och Markus Holback (*Kyrkogårdsutskottet inbjuds*)

11.15 *Nysätra: Upplands Toscana – historiens vingslag möter nutida besöksnäring*

Birgitta Lindell (Hembygdsföreningen), Mats Thorburn (Fjärdhundraland), fotograf Magnus Aronsson fotograf, Daniel Hjertén och Carl Wennerberg (Kafé Kyrkstugan). Rundvandring i skolmuseet, Nysätra kyrka, Galleri Nysätra och Kafé Nysätra

11.45 *Andakt i Nysätra kyrka (offentligt)* Komminister Torgny J. Greek, vik. kyrkomusiker Love Frisell och Margareta Andersson Brennan

12.00 Lunch i Kafé Nysätra

13.30 *Biskopens samtal, Nysätra*

Kyrkorådets ordförande Christina Wässman Lundberg

Diakon Elisabeth P. Flodman
Komminister Torgny J. Greek
Komminister Erik Apelgårdh
Kyrkoherde Carin Åblad Lundström

18.00 Mat

19.00 *La kåpa, paramantik och konst – om (bristen på) nya moderna tolkningar (offentligt)*
Keramiker Jeanette Hiiri Marqvart, fotograf Eric Runestam, projektledare Madeleine Sultán Sjöqvist, komminister Towe Wandegren, inventariegruppens representanter Lena Holback & Elsy Rahm, koordinatör Tina Malik.

- La Kåpa – att skapa ny paramantik med inspiration från Biskopskullakåpan från 1100-talet
- Nya konstuttryck i kyrkorna, vilka möjligheter finns?

Förfriskningar

20.15 *Kvällsandakt – Digitala innovationer och Jesus Kristus i en kyrka i förändring (offentligt)* Vik. kyrkomusiker Love Frisell, vik. kyrkvaktmästare Markus Holback.

10 april

09.00 *Inledning i Mariakyrkan*, kyrkoherde Carin Åblad Lundström

09.20 Kaffe

10.00 *Kyrkor, övriga fastigheter och kristen tro - om konsten att bruka och bevara materiellt och immateriellt kulturarv under tusen år*

Kyrkorådet i sin helhet, Kyrkokansliets enhetschef Markus Dahlberg, biskop Karin Johannesson, kulturarvsspecialist Robert Danielsson, vice ordförande i fastighetsutskottet Kenneth Andersson, tf kanslichef Anna Åresten Rosenson, inventarieansvarig Stina Smibacker, kyrkvaktmästare Jan Stenström och Anders Sten, kyrkoherde Carin Åblad Lundström.

- Klimatutmaningar och inventarieförteckningar
- Bör stiften ansvara för återlämnade kyrkor?
(ekonomi- och fastighetstutskottet inbjuds)

12.00 Lunch, Kafe Kyrkstugan

13.00 *Mässa i Mariakyrkan (offentligt)* kyrkoherde Carin Åblad Lundström, vik. kyrkomusiker Love Frisell

Rörelseträning med Marin Sparby

14.00 *Bibelstudium (offentligt)*
Kaffepaus

14.45 Biskopens samtal med personalen. Personalen i sin helhet

- Erfarenheter av att arbeta under perioder av nationell kris
- Vilka var framtidsfrågorna för sju år sedan och vilka är framtidsfrågorna om sju år?

16.30 Biskopens samtal med kyrkorådet

Kyrkorådet i sin helhet samt tf kanslichef Anna Åresten Rosenson och kyrkoherde Carin Åblad Lundström

- Förvaltning av det kyrkliga kulturarvet i relation till dels kyrkans grunduppdrag ur ekonomiskt perspektiv, dels till klimatförändringar
- Det statliga begravningsuppdraget i relation till kyrkans grunduppdrag dels ur ekonomiskt perspektiv, dels till klimatförändringar

17.30 Mingelmat

18.30 *Café Existens – biskop Karin Johannesson (offentligt)*

Panel bestående av Landshövding Stefan Attefall, docent universitetsadjunkt Stina Fallberg Sundmark, student Gustav Sundmark, pensionär Carita Gustavson, vice ordförande kyrkorådet Mats Karlsson, tf kanslichef Anna Åresten Rosenson, kyrkoherde Carin Åblad Lundström. Kyrkorådet i sin helhet närvarar.

Förfriskningar

Orgelavslut vik. kyrkomusiker Love Frisell

13 april

09.00 *Genomgång inför högmässan*

Alla medarbetare. Församlingens körer under ledning av Margareta Brennan Andersson och Love Frisell, kyrkomusiker Lars-Göran Angsten, biskop Karin Johannesson. Fotograf Eric Runestam.

10.00 *Högmässa Mariakyrkan, Örsundsbro (offentligt)*

Avslutning utomhus med församlingens barnkörer under Linnea Nordberg och Love Frisells *Lekkyrkan 10 år - jubileum med lekar, tävlingar och pyssel*

Församlingens barn- och ungdomsgrupper, biskop Karin Johannesson, barn- och ungdomsledare Linnéa Nordberg och Cathrine Svanberg.

Kyrkkaffe serveras.

En konsthistorikers respons på LaKåpa - förste intendent Historiska Museet Pia Bengtsson Melin.

Bilaga 3)

Visitationspredikan, Lagunda församling

Palmsöndagen, 13 april 2025, Mark 11:1-11

Söndagens tema: Vägen till korset

Visitationens tema: Bruka, bevara, besöksnäring

”Nog behövs det andrum! Både gläntor i själva tiden och stunder i rummet som kan fyllas av livskänsla, den obeskrivliga aning som vi människor kan känna och ingå, uppgå, i. [...] Vi måste värna våra gläntor i bruset, där de små ljuden också får ta plats: viskningen kräver större uppmärksamhet än ropet.”

Så skriver poeten och den tidigare ledamoten i kulturutskottet Bengt Berg i en text som har rubriken ”Försök till andrum”.

Här i Lagunda församling finns Andrum – utomhuskapellet vid Fröslunda kyrka. Det var där vi inledde biskopsvisitationen i onsdags. Idag, när vi avslutar visitationen, får jag i predikans form väva samman eller knyta ihop palmsöndagens evangelium med en del av det som vi har sagt, gjort, sett och hört under de dagar som jag har varit här.

I er planering har biskopsvisitationen förkortats ”biskvi” och de biskvier som vi har fått njuta av under besöket har ungdomarna bakat tillsammans med personalen i köket. Faktum är att några av oss dessutom har skrivit delar av dagens predikan tillsammans.

I torsdags samlades vi till bibelstudium här i Mariakyrkan. Vi som var med då läste högt tillsammans. Vi gick laget runt. Alla som ville läste en vers var ur dagens evangelietext. Sedan funderade vi tyst för oss själva över vad i texten som särskilt talade till oss – något som vi tyckte var extra vackert eller uppmuntrande. Vi reflekterade också över vad i texten som vi tyckte var lite märkligt eller irriterande. Dessutom formulerade vi en fråga genom att sätta ett frågetecken för något i texten, något som vi ville veta mer om. När alla hade fått fundera en stund på egen hand satte vi oss i mindre grupper och delade våra tankar med varandra.

Strax kom samtalen att kretsa kring åsnan. Den bara stod där, på gatan, utanför en port, redo för Jesus att använda. När lärjungarna kom för att hämta den var det ingen som protesterade när de gav den förklaring som Jesus hade försett dem med i förväg. Vid bibelstudiet var det någon som sa att så är det ofta här i Lagunda församling. När ni behöver något eller någon ordnar det sig på ett sätt som ni aldrig hade kunnat förutse eller planera för på egen hand.

Flera konstaterade att det var modigt eller dumdristigt av Jesus att använda en åsna som inte var inriden. Samma framåtlutade hållningen strävar ni efter här i församlingen. Andra lyfte fram hur föredömligt det är att Jesus sände i väg två lärjungar och inte en ensam lärjunge för att hämta åsnan. Ni gör något liknande här i Lagunda församling när alla vaktmästare åker till samma kyrka för att arbeta där en halv dag varje vecka. Det blir både lättare och roligare att gå Jesu ärenden när vi gör det tillsammans.

Löven som folket tog från träden i närheten och bredde ut framför Jesus uppmärksammades också. Här i församlingen arbetar ni långsiktigt för att blommor och insekter som tidigare har

frodats i våra trakter ska leva upp på nytt. Till denna *slow flower*-rörelse hör att gräsklippningen på kyrkogårdarna har förändrats, grusgångarna krattas, kvistar och löv tas tillvara och era altare smyckas med blommor som växer naturligt på nära håll. Vid bibelstudiet var det flera som sa att allt detta är inspirerande exempel på hur vi stör ut löv som finns här i närheten framför Jesus och på så sätt bereder väg för Guds rike.

I samtalen i torsdags tog vi förstås också upp mantlarna som folket bredde ut på vägen och som åsnan (kanske) trampade på när Jesus red in i Jerusalem. ”Milda makter” var det många av oss som tänkte. Den här visitationen har kretsat kring frågan hur vi kan ta tillvara, använda och bidra till den skatt av kyrkliga textilier som finns här i Lagunda församling. Vi har funderat över hur mässshakar och stolor ska kunna räddas från fukt, mögel och möss när klimatet förändras. Vi har fröjdats oss över den unika Biskopskullakåpan och vi har fått veta mer om de kyrkliga textilier som kommer att kunna skapas här i Lagunda församling i framtiden.

Mitt i allt detta korsas vår väg av en folksamling som kastar sina mantlar i smutsen. Deras vårdslöshet med klädesplaggen ser ut att vara raka motsatsen till det ansvarsfulla omhändertagande av våra kyrkliga textilier som har löpt som en röd tråd genom hela visitationen. Vid bibelstudiet konstaterade vi dock att motsättningen kanske är skenbar.

Här i Lagunda församling vill ni inte gömma undan de kyrkliga textilierna och de liturgiska föremålen genom att låsa in dem någonstans dit ytterst få har tillträde. I stället vill ni lyfta fram och använda konstskatterna för att med hjälp av dem bereda väg för Jesus och göra det lättare för honom att rida in i ännu fler människors liv – idag och i framtiden. Jesus kan komma ännu närmare och längre in också i våra liv med hjälp av de liturgiska föremål och kyrkliga textilier som finns här hos er. Vi fick ett exempel på hur det kan gå till när vi samlades till visningsandakt i Nysätra kyrka. Då uppmärksammades och användes några utvalda dyrgripar som finns i den kyrkan på ett sätt som innebar att flera saker hände samtidigt. Vi fick se den vackra paten samtidigt som vi fick ta emot Guds välsignelse.

Under visitationen har jag fått se många exempel på sådana samtidigheter, på synergi-effekter. När diakonen Elisabeth förklarar vad synergi-effekter innebär använder hon ett annat, mer lättbegripligt uttryck. Hon säger att det blir ”dubbel-bra”. Genom att en sak görs kan två eller flera goda ting bli resultatet. När barngruppen går till äldreboendet för att pyssla eller spela pingis blir både barnen och de äldre glada. När ungdomarna bakar till caféet får ungdomarna något roligt att göra samtidigt som caféet får hembakat kaffebröd.

Efter torsdagens samtal har jag reflekterat över de intryck av Lagunda församling som jag har fått under visitationen. Jag har använt samma frågor och samma metod som vi använde vid bibelstudiet. Jag har frågat mig vad jag uppfattar som extra vackert eller uppmuntrande i församlingslivet här. Jag har funderat över vad jag tycker är märkligt eller irriterande och jag har formulerat en fråga som jag undrar över.

Det jag idag vill lyfta fram som extra vackert och uppmuntrande är just synergi-effekterna. Ni arbetar medvetet, långsiktigt och genomtänkt för att uppnå flera saker samtidigt och ni lyckas väldigt väl i det arbetet. Det ni gör tillsammans blir ”dubbel-bra”, ”trippel-bra” och till och

med ”kvadrupel-bra” eftersom ni planerar och engagerar er för att det ska bli så. På så sätt genereras så mycket mening och så många möjligheter att det räcker till många fler församlingar är Lagunda. Jag ser att det ni gör kan bli ”dubbel-bra”, ”trippel-bra” och ännu mera bra genom att ni är och blir en inspirationskälla för andra församlingar.

Det jag idag vill lyfta fram som märkligt eller irriterande är att utomhuskapellet Andrum vid Fröslunda kyrka inte inspirerar andra församlingar att bygga liknande kapell, trots att många församlingar kommer hit på studiebesök. Under visitationen har vi fått höra om den uppmärksamhet som kapellet har fått i Sverige och internationellt. Vi har också fått höra om den uppmärksamhet som kapellet kommer att få genom höstens utställningen på museet ArkDes i Stockholm där Statens centrum för arkitektur och design finns.

Som en uppföljning efter visitationen kommer jag att be stiftskansliet att undersöka hur det kommer sig att goda kyrkliga idéer och initiativ av det slag som Andrum är ett exempel på inte lyfter och flyger i Svenska kyrkans sammanhang, trots att de gör succé i andra sammanhang. Jag vill veta mer om de hinder som står i vägen och hur vi kan hantera dem.

Den fråga som jag avslutningsvis vill skicka med er är en inbjudan till uppföljning efter visitationen – här i församlingen eller på egen hand under den kommande stilla veckan. I dagens evangelietext är det ropen – inte viskningarna – som drar uppmärksamheten till sig. Både de som gick före och de som följde efter Jesus ropade ”Hosianna!”

Jag har frågat mig vad folket, människorna som var med när Jesus red in i Jerusalem, viskade till varandra, till sig själva och till Gud när de efteråt fick tid att hämta andan. En liknande fråga vill jag skicka med er idag. Vilka viskningar kan ni urskilja i ert inre och tillsammans här Lagunda församling när ni får gläntor i bruset efter biskopsvisitationen? Den intensiva biski som ni har planerat för så länge och genomfört med så stort engagemang är snart avnjuten. Nu stundar stilla veckan. Vad vill Gud göra oss uppmärksamma på genom de viskningar och små ljud som fångar vår uppmärksamhet när ståhejet har lagt sig?

Jag talar inte om onda viskningar, om skvaller, baktankar och förtal. Jag talar om goda viskningar, om den andliga längtan som poeten och politikern Bengt Berg sätter ord på i sitt försök till andrum. ”Nog behövs det andrum!”, skriver han. ”Både gläntor i själva tiden och stunder i rummet som kan fyllas av livskänsla, den obeskrivliga aning som vi människor kan känna och ingå, uppgå, i. [...] Vi måste värna våra gläntor i bruset, där de små ljuden också får ta plats: viskningen kräver större uppmärksamhet än ropet.”

I den stilfulla och innehållsrika broschyr som presenterar Andrum vid Fröslunda kyrka citeras den heliga Birgittas pilgrimsbön. Inspirerade av den bönen ber vi:

O Jesus, Guds Son, du gick vägen till korset, omgiven av folkets rop, och stod tyst inför dem som dömde dig. Håll tillbaka våra tungor till dess vi har besinnat vad och hur vi ska tala. Hjälp oss urskilja dina viskningar och att uppmärksamma de små ljud som visar oss vägen och gör fler än oss villiga att vandra den. Amen.